TIGR A HYENA,

čili

Napoleon III. a Eugenie.

Historický román z posl. dob.

Pro "Pokrok Západu" přeloženo.

(Pokračování 23.)

XXIII.

Zástavce.

Robí na statcích Mediny, ti nejtrýznější dělníci a vesničané slezli zdi zámecké ode tří stran a brali se tiše k budovám zámeckým, aniž by jich kdo spozoroval.

Oba velcí psy strážce zámeckého počali štěkati, než strážce toho mnoho nedbal, jelikož se to opakovalo často, že někdo ze zámku tak pozdě domů chodil, jehož nesměl okřikovati. Vždyť nedávno teprvé přišel i Endemo zpět ze svých nočních toulek.

Když ale psi stále více vili, a jeden z nich jako něčím udeřený pojekrou umlknul, strážce upozorněn, obrátil se k parku, a tu teprvé pozoroval více temných stínů se pohybovati.

"Co je to, kdo jste?" tázal se hlasitě.

"Mlč starče," zvolal Lorenzo, a několik hlasů ozvalo se slovy: "Muerte a tiranos!"

"Zpátky, co tu hledáte!" zvolal teď hlídač.

"Pomstu hledáme! chceme zprávce." ozvali se vesničané.

"Blesky boží," zvolal hlídač, a chtěl do portálu, kde nalezal se velký zvonec.

"Stůj, starče sice jsi syn smrti!" hrozil Lorenzo.

Hlídač ale nedal se zastrašiti, a chtěl povinnosti své zadost učiniti—v tom ale padla rána z ručnice, a hlídač skácel se mrtev k zemi.

Tato rána, kterou i Dolores byla zaslechla, byla znamením pro vzbouřence, kteří hnali se teď k zámku.

Křik jejich a hlomoz teď naplnil celý dvůr, a v zámku budil se jeden po druhém, nevěda, co by to mělo znamenati.

Hnedle byla okna v přízemí rozbita, a buřiči drali se do vnitra, a jedna část jejich bourala hlavní vchod.

"Pomsta! Ať zhyne ta bestie! Ať zhyne Endemo! ozývalo se ze všech úst.

Vévoda probuzen hlomozem tím ze spánku na hedvábných poduškách tázal se sloužících, co by to bylo. Ti se však báli sděliti mu to, až přiběhl Endemo a vše mu pověděl:

"Dělníci se vzbouřili. Ti holomci měli se příliš dobře. Ku zbrani. Ozbrojte se vy bázlivé mrchy, ať tomu dobytku odpovíme pistolemi!"

"Vzbouření!" udiveně zvolal vévoda. "Ať Olivenco rychle jede do města pro vojsko!"

"Na to už je pozdě," odpovídal Endemo. "Hlídač je už mrtev, hradní jest poraněn, teď musíme se brániti sami!"

"Nuže, ti mně naučí se znáti!" křičel vévoda, a strhuje zbraně se zdi, rozdával ji mezi sloužící. "Střílejte na ty psy. Za každého mrtvého obdržíte sto realů."

Slovo toto mělo žádoucí účinek. Kohoutky u pušek cvakaly, a služebníci sledovali třesoucího se vévodu a rozvztekleného správce.

Dolejšek zámku byl už celý zaplavený davem vzbouřených, a vše co bylo celé, bylo rozbito na cucky.

Asi 40 dělníků pod vedením Lorenza a Fernanda až se hrnulo po poplacených schodech nahoru, nesouce plající pochodně. Nahoře čekal je vévoda se služebnictvem ozbrojeným.

"Co žádáte—stali se z vás lupiči?" volal jim vstříc. "Zpátky, sice vás nechám postřílet."

"Pomsta! Ať zhyne Endemo, kletba Mediny. Ať zhynou všichni, kteří jej hájí!" volali dělníci.

"Vydejte nám toho tyrana, sice bude zámek za hodinu v sutinách," volal Lorenzo, kterýž jen s stíží mohl své lidi udržeti.

"Opusťte zámek a vyčkejte na mé rozhodnutí. Nutiti se nedám. Víte, že vás mohu zničiti, budu-li chtít!" volal vévoda.

"Hledáme pomstu a smrt! Nebojíme se. Lépe smrt nežli poroba na Medině. Ven s Endenem. Zabte ho!"

"Zpátky, sice nechám střílet!"

"Oho—on chce svého bratra chrániti," zvolal Lorenzo. Slova ta rozdráždila vévodu co nejvíce. Jen okamžik, a krve prolévání by bylo nastalo. V tom ozval se od hlavních vrat hlas starého Cortiny:

"Běda vám, zaslepenci, co to činíte, dolů se schodů, složte zbraň!"

A starý Cortina poloodětý vrazil tu mezi ně, a dovedl si mezi nimi najíti cestu po schodech vzhůru.

"Nechte nás—vy nemáte míti podílu na naší pomstě—vám to neplatí. Vy víte, co jsme zkusili, a proto vzdalte se, aby vaše slova nás nezdržovala.

"Zpátky, lidé, zpátky!" volal Cortina, "Pamatujte na své ženy a dítky. Vždyť jste se minuli pesumu. Smilujte se, blahorodí, a nenechte střílati. Kdo vypálí ránu, ten zemře mně!" volal stařec, stavě se teď mezi vzbouřence a mezi vévodou.

"To nejde. Ať vydají Endema. Chceme tu bestii míti," volal lid.

"Máte ke mně důvěru?" tázal se Cortina.

"To máme, ale ty nám nemůžeš pomoci. Musíme se pomstíti."

"Jen přes mou mrtvolu můžete jíti dále, tak jako že žiju! Slyšeli jste to? Chci vás vysvobodit, chci u pana vévody za vás vyjednávati, a uvidíte, že se dá obměkčiti."

Vévoda nedůvěrlivý domníval se, že objevení se Cortiny jest umluvená buřičí komedie, a byl posilněn v domněnce té Endemem, který mu šeptal:

"Jen slibte něco. Jak mile máme toho starého lišáka a ty psy budou ze zámku, pak se o pokoj pastarám."

Cortina pokračoval: "Odejděte ze zámku a počkejte venku v parku. Slibuji vám, že vám přinesu dobré poselství, neb náš nejmilostivější vévoda je spravedliv."

"K vůli vám, starší náš, povolíme, vy držíte své slovo. Ale vévoda ještě nedal slova svého k tomu."

"Pokud co buřiči jste v mém zámku, nemám pro vás odpovědi jiné, nežli prach a olovo. Chcete-li mé milosti a mé vyrovnání, odejděte. Chci staršího vašeho vyslechnouti."

To pomohlo. Lid se zdlouhavě ubíral po schodech dolů, a Cortina sám zamkl hlavní dvéře za nimi, a vstoupal zpět k vévodovi.

Endemo zatím obsadil celé přízemí služebnictvem ozbrojeným, a volal na starce: "Tak starý holomku, teď jen jdi nahoru. Teď jsi v pasti—jak si přece jen hloupý!"

Cortina překvapeně slyšel slova ta, ale nevěřímal si jich, věda, že má jen s vévodou co jednati.

Vévoda tu stál bledý a zamrčeně pohlížel na vesnického dědího.

"Jsem žádostiv zvěděti, jak daleko to s tyým lidem dovedeš?" pravil.

"Vaše milosti," odpovídal klidně Cortina. "Já nedávno se zapřísahl, že nepřekročím tento práh nikdy více. Neboť vy nazval jste mne nespravedlivém hněvu svém mojí dceru bezectnou a to znecuťuje mne—"

"Cože znamená tento úvod—ty chceš teď mně prokazovati milost, maje buřiče za svými zády?" sípal vévoda.

"Ten starý lišák chce teď hráti na vysvoboditele," poznamenal Endemo s ďábelským úsměvem. "Uděláte nejlépe když jej bez okolků dobře uzavřete někde ve sklepě. Vchody a okna jsem dole dobře odsadil, tak že není více obavy před opakováním útoku. Buřiče můžeme už přivítati, přijdou-li, kulemi."

"Mluv," velel vévoda, co víš o vzbouření těch porobů?"

"Vaše milosti, úpicí a trpící dělníci už měli několikráte buřičské úmysly, ale vždy podařilo se mi jim to vymluviti a je uchlácholiti. Tentokráte ale spikli se vesničané tak tajně, že jsem praničeho nevěděl, až mně Dolores o tom spravila."

"Tedy tvá dcera jest spoluvinna?"

"To jest velmi pravdě podobno," odpověděl Endemo. "Viděl jsem ji, ubíraje se pozdě do zámku, na cestě v lese u kapličky. Povídalo se, že jest nemocná—v noci ale se toulá v lese."

"Z Madridu tě vyhnali," pokračoval vévoda, "a já jsem si teď ve vás nasadil nevěrného a zrádného plemeno na svých statcích. Však já vše nechám vyskoumati. Zatím zůstaneš v zámku co zástava.—A teď oznamte buřičům, že při nejmenší vzpouře starý sudí bude zastřelen. Uvidím, zdali tu holotu nezkrotím. Budou toho ale hořce pykati, při sám bůh. Zámek mých otců toho pohanění nesnese beze strašné pomsty!"

"Vaše milost jest zaslepena. Vždyť vzpoura neplatí vám, ale vašemu správci, který ten lid strašně trýznil a drážděl. O smilujte se, nežli učiníte nějaké bezpráví."

"Vyveďte ho!" velel vévoda, a svížice jej uvrhněte do zámeckého vězení!"

A sotva dořekl, sluhové odvedli starého Cortinu do vězení. Vévoda pak napsal hned lístek k veliteli vojska v nejbližším městečku, by mu poslal oddělení vojska proti buřičům co nejrychleji. Lístek ten odevzdal sluhovi, kterého poslal zadní bránkou ze zámku.

Zatím Endemo provázem ozbrojenými sluhy přiblížil se k oknu, a otevřev je, volal k dělníkům:

"Ve jmenu jeho milosti vévody z Mediny! kdo nesloží svou zbraň zde v zámku během desíti minut, bude považován a trestán co buřič. V krátkosti připude oddělení vojska. Při nejmenším objevení zpoury bude starší vesnický Manuel Cortina, který jest v zámku držán co zástava, na místě zastřelen!"

Křik vzteku a slosti ozval se teď davem vzbouřených dělníků. I Dolores stála už v davu, a slyšela osudné rozhodnutí její otce se týkající.

Tuto zprávu nikdo neočekával—i ti nejvíce pochybující nenadáli se takové zrády.

"Proč se do toho míchal—proč pánům důvěřoval, než vojsko přijde, bude zámek zbořen—pomsta za tu hanebnost—pojďte lidé—start jest nám tak jako tak jistou—aspoň se pomstěme, nežli zemřeme!" Ty a takové výkřiky ozývaly se z úst jednotlivců v davu.

"Muerte a tiranos!" ozvalo se celým davem, a už se valila celá tlupa opět na zámek.

Než tu zase nešťastná Dolores v cestě, hledíc takto zachrániti svého otce, a volala:

"O vy nevděčníci! Smilujte se—vždyť víte, že můj otec zemřo, půjdete-li dále!"

"Zemřeme všichni!" odpovídali srdnatější,

"O smilování!" Nezabíjejte mého otce, který se za vás obětoval!" úpěla z novu dívka.

Tu těm předním odpadalo srdce—i sám Lorenzo byl na rozpacích. Dolores používajíc rozpaků těstí této, domlouvala jim stále, a prosila, tak že většina jich podlehla její slovům.

V tom přiběhl z druhé strany zámku jeden, a volal: "Už ho máme—tu je lístek na velitele vojska—obsadme to hnízdo, dokud nevydají nám Endema!"

Všichni tlačili se k tomu poslu, a Dolores zůstala opět samotna. Rozmýšlela co by mohla počíti. Tušila, že Endemo svou hrozbu vykoná. I vzchopila se konečně, běžela tryskem do chaloupky své,—divý ryk mužů ze zámku stále se ozýval noci—chopila se nemluvněte, zabalila je v závoj, běžela do zámku zpět, protlačila se davem až ku hlavnímu vchodu, kde tlukouc volala:

"V pusťte mně to jsem já, dcera vesnického sudího."

"Co chcete v zámku?" tázáno z vnitra.

"Chci do žaláře k mému otci. Oznamte Endemovi, že má dvě zástavy místo jedné—spěchejte!"

Oznameno to Endemovi, a ten ochotně s ďábelskou radostí v srdci přivolil.

Dvéře se otevřely, Dolores vešla, a za ní zazněl hlas Endemův: "Dolů s ní do žaláře!"

Dvéře opět pevně uzavřeny.

XXVI.

Tři Karlisté.

Vesolosti a zábavy dvora španělského zámku Escurialu neměly dlouhého trvání.

Mladá královna byla sice převzala teď otěže vlády na sebe, avšak přenechala jich držení a vedení svým důvěrníkům úplně. Královna matka sice u dcery pro sadila záměry své stran Karlistů, avšak vláda její to nepřijala. Nepřátelství tedy mělo počíti znovu, a trvati na tak dlouho, až by jedna strana úplně podlehla.

Vévoda z Valencie, voják to ctižádostivý a bezcitný, obdržel rozkaz, aby vypracoval plány ku úplnému zdrcení karlistických vojů, a sice tak na rychlo, aby byly plány hotovy, prvé nežli karlističtí páni Madrid bez pořízení opustí a do tábora nepřátelského se navrátí.

Přiměří vypršelo. Hlavní tábor Karlistů nalezal se za městem Burgos v horách, a vyslanci měli tři dni z Madridu co jeti, aby tam dorazili. Tyto tři dni chtěli královští použíti řádně ku poslední rozhodné ráně. Avšak na to zapomenuli, že mají co dělati s pány chytrejšími, nežli sami jsou.

Tři vyslanci karlističtí čuli pečínku, kterou pro ně dvůr chystá, a proto jednali též ze své strany tak, aby nebyli překvapeni. Zvláště jim na to záleželo, aby dopídili se tajných plánů vévody z Valencie, o nichž zvěděl z Monthelonu od uplaceného jednoho komorníka.

Jak očekávali, stalo se. K půl noci byli předvoláni k audienci, a tu jim bylo zděleno, že návrhy jejich nemohou býti přijaty, a že musí se nechati rozhodnutí štěstí válečnému.

Téže hodiny obdrželi pánové své průvodní listiny a poručivše se ode dvora, odešli.

Pánové u dvora domnívali se, že Karlisté nalezají se již na kopích za branami města, a těšili se provedení svých plánů, kteréž měli všecky už tak daleko upravené, že zýtra ráno měla počíti válka znovu, ještě nežli by vyslanci dorazili do tábora svého.

Zatím ale tři donové naši dle úmluvy své chtěli zvěděti něco o těch tajných plánech.

Hrabě z Monthelonu dovedl zaopatřiti si oděv královského generála, a v něm přestrojen dosáhl lehce přístupu do paláce válečného velitelství v hodinu a půlnoci, kde právě nikdo z úředníků nebyl přítomen.

Přehledal a vyhledal celý plán v kabinetu ministra vojenství ukrytý, a přesvědčil se, že skutečně byl tak zařízený, že Karlistům nezbývalo naděje na uniknutí záhubě. Zároveň ale poznal, že bude-li se moci překaziti konečná rána hlavní, že veškeré pohyby královských vojů, až dosud vykonané, budou vojům karlistickým velmi výhodné, pakliže Karlisté budou sto dříve se hnouti, nežli odvolání rozkazů daných dojde jednotlivá oddělení královská.

Podnik Karlistických pánů se výborně zdařil, ač ještě téže noci bylo vyzraženo vévodovi z Valencie, že cizí nějaký general byl jeho kabinet navštívil. Vévoda spěchal do kabinetu, a hleděl teď co nejrychleji zameziti veškerá nebezpečí hrozící vojům královským prozrazením tím, a napsal rozkazy místním velitelům dle toho.

Než co to bylo platno. Karlističtí vyslanci přece měli nejméně 5 hodin více času aby předešli posly královské, a výborné jich koně rychle je unášeli ku vzdálenému městu Burgos.

V Madridu vyzrazení tajných plánů způsobilo veliké rozhorčení a zmatek. Takového něco nepřihodilo se ještě nikdy. Obě královny byly nad tou odvážností velice rozhorčeny, a vysadily docela velikou odměnu na hlavy pánů těch. Arci to bylo trochu pozdě, a tudíž i zbytečné.

Vzdor spěchu svému nedalo to Olimpiovi, aby nezaskočil si do Mediny, kde věděl, že Dolores se zdržuje, a Medina byla od jich cesty jen asi hodinu stranou vzdálená. Markýs a z Montholonu uzavřeli, an se už den chýlil ku konci svému, že počkají na okraji lesa u mostu asi dvě hodiny na Olimpia, co si jich koně zatím odpočinou, a těšili se i tou vyhlídkou, že třeba budou moci zachytiti některé posly za nimi vyslané a změnu ordonancí velitelům nesoucí.

Olimpio spěchal na perutích znovu probudilé lásky k Dolores. Srdce mu tlouklo plno očekávání. Lítost jej naplňovala, že mohl zapomenouti na ni, která s otcem svým k vůli němu byla vyhněna ze zámku v Madridu. Hnalo jej to k ní. Snad aspoň poněkud bude moci utišiti výčitky jej zahrnující.

Dojel do vesnice. Jak ale ticho ve vesnice té. Všude prázdnota, jako po vymření. Bylo mu to nápadné. Až konečně spatřil na prahu jedné chaty sedětí stařenku. Bral se k ní.

"Kdo je to?" tázala se stařenka, slepá to matka Lucity, slyšíc kroky.

"Jak vidíte, matko, voják," odpověděl Olimpo.

"Ach nevidím, šlechetný done, jsem slepá."

"Tož mi povězte, kde jsou vesničané, že tu tak vše prázdné?"

"O můj vznešený pane. Smutek a bol spočívají nad Medinou. Skoro všichni dělníci z vesnice jsou u vězení, a ti ostatní musí pozdě do noci pracovati."

"U všech všudy, u vězení? A jak to přichází, mluvte!"

"Musíte šlechetný done, přicházeti z daleka, že jste neslyšel, že v Medině vypukla vzpoura. O svatá pano! to byly zlé dny!"

"A kde je chýže Manuela Cortiny?"

"Chýže je tu sice, ale prázdná."

"Jakže—není tedy Manuel Cortina se svou dcerou zde?"

"Ach, hrůza hrůzoucí! Sudí vesničky s jeho dcerou byli snděly pro naši vesničku. Ani nevíte, jak láskavá a milosrdná byla Dolores k nám nebohým. Všichni na ni hleděli jak k andělu, a kam přišla všude bylo boží požehnání a radost. Tu přišly ty nešťastné dny—"

"Mluvte rychle, matičko—kde je Cortina, kde je Dolores?"

"Ach to nevím, šlechetný můj done. Nikdo to neví. V zámku v těch dnech neblahých podrželi sudího vesnice i s jeho dcerou co zástavy, a tu prý se podařilo jim ze zámku uprchnouti. V temné noci ušli, a žádný neví kam."

(Pokračování.)

Zadik.

Roman od P. M. A. V.

Z francouzského přeložil prof. R. Krejčí.

(Pokračování.)

XVI.

Loupežník.

Když přicházel ku hranicím, které dělí skalnatou Arabii a Siri, přepadla ho na cestě u jednoho opevněného zámku tlupa ozbrojených Arabů. Obstoupivše jej zvolali: „Vše co máte náleží nám a vaše osoba našemu pánu."

Zadik místo odpovědi tasil a jeho zmužilý sluha taktéž. Přední z Arabův, kteří se jich chopiti chtěli, pobili a několik počet jich se zdvojnásobnil, nelekali se, nýbrž uzavřeli, že umrou v boji. Dva muži zápasili s celou tlupou, boj takový nemohl patrně dlouho potrvati. Majiteli hradu, jenž právě oknem na vše se díval, zalíbil se Zadik pro neobyčejnou udatnost, jakou jevil. Pospíšil ihned dolů, odstranil své lidi a vysvobodil oba cestovatele.

„Vše, co jde skrz mé území, náleží mně" pravil, "jako i co najdu v zemích jiných, avšak vzhledem k vám statečný muži, činím výjimku." Dal je vevésti do hradu a přikázal, aby s nimi dobře zacházeli a večer již večeřel s Zadikem.

Pán toho zámku náležel k tak zvaným Arabům loupežným. Ač množství špatných skutků spáchal, přece někdy vykonal něco dobrého. Kradl sice jako rozlícený dravec, velkomyslně ale též rozdával, v činnosti své byl odstražitým a neoblomným, v přátelském obcování dosti mírným, jedl, pil a rozkoše užíval nestřídmě, ale byl vždy veselým a prostosrdečným. Zadik se mu velice zalíbil; rozhovor nabýval vždy větší živosti, čímž večeření se prodloužilo.

Konečně pravil Arbogad: „Radil bych vám vstoupiti ke mně, nemůžete věru nic lepšího učiniti. Řemeslo mé není špatné a jednou můžete býti, čím jsem já."

„Smím-li se tázati!" pravil Zadik, "dlouho li pak zanášíte se tím vznešeným zaměstnáním?"

„Od mého útlého mládí" pravil. „Byl jsem v službě u jednoho obratného Araba, avšak nemohl jsem to vydržeti. Zoufalství se mne chápalo, když jsem rozmýšlel, jak na celém světě, na nějž každý člověk stejně má právo, osud mne nižádného podílu nezachoval. Svěřil jsem se jednomu starému Arabovi, který mně pravil: „Milý synu, nezoufejte! Zrnko písku stýskalo sobě jednou, že je jenom nepatrným prášíčkem pouště; za několik let ale udělal se z něho diamant, který je nyní nejkrásnější ozdobou koruny králů indických." Tato slova na mne mocný učinila dojem. Byl jsem pouze zrnkem písku a umínil jsem sobě státi se diamantem. Počátek jsem učinil ukradením dvou koní, pak přibral k sobě společníků, později byl jsem s to, obírati menší karavany a takto poznenáhla mizela nerovnost mezi mnou a ostatními. Tím spůsobem dostalo se mi podílu na statcích toho světa, a hojného odškození i s úroky. Nabýval jsem dále vždy větší vážnosti, stal se náčelníkem loupežníků a domohl se toho zámku svým přičiněním. Satrap syrský chtěl mne sice zbaviti statků, avšak byl jsem již příliš bohatým, než abych čeho měl se co báti. Dal jsem mu značnou sumu, zachránil tento svůj zámek, zvětšil své statky a byl jmenován výběrčím poplatků, který skalnatá Arabie platí králi králů. Vykonával jsem svou službu jako výběrčí, avšak neodváděl nikdy králi nic. Z Babylonu poslal sem veliký desterham ve jmenu krále Moabdora jednoho malého satrapa, aby mne uškrtil. Tento člověk přišel se svým rozkazem skutečně, ale já byl zpraven o všem. U jeho přítomnosti dal jsem čtyry jeho pomocníky oběsit, kteří měli táhnouti za provázek (při uškrcení mne), načež jsem se bo tázal, mnoho li by mu tato komise asi úhrnem vynesla. Pravil mi, že by mohl dostati 300 zlaťáků. Vysvětlil jsem mu, že by u mne mohl daleko více získati. Udělal jsem ho místonáčelníkem a nyní je nejlepším mých důstojníků. Věřte, pochodil by jste u mne jako on. Doba nynější ku kradení je příznivější než kdy jindy; od toho času, co král Moabdor zabit a v Babylonu vše v nepořádku."

„Moabdor zabit" pravil Zadik, „a co se stalo s královnou Astartou?"

„Nevím o ní nic; toliko mi známo, že Moabdor se zbláznil a byl zabit; Babylon že nyní peleší lotrovskou, říše celá rozervaná, že se mnohý dobrý lov ještě podaří a co se mne týče pochodil jsem výtečně."

„Avšak královna" pravil Zadik, "nevíte pranic o jejím osudu?"

„Vypravovali mi o jednom princi Hyrkánském; nepochybně je mezi jeho ženami, jestli ji nezabili při vzpouře; avšak já dbám více o kořist než o noviny. Na svých výpravách chytil jsem několik žen, ale nepodržím nižádnou, nýbrž prodám, jsou-li hezké a nestarám se, kdo as to je. Nikdo nekoupí důstojenství v tomto případu. Královna škaredá nenajde kupce. Může dost býti, že prodal jsem královnu Astartu; možná že je mrtvá, avšak málo mi na tom záleží a myslím, že vy as tak málo o ní starati se musíte jako já."

Při této rozprávě pil tak statečně a pomíchal všecky myšlénky, že Zadik ze všeho nemohl sobě vzíti pranic. Zůstal zaražený, málomyslný a jak skamenělý. Arbogad pil neustále, vyprávěl rozmanité věci, opakoval pořád, že je nejšťastnějším člověkem na světě a vyzýval Zadika by se stal šťastným jako on. Konečně slabounce vínem se opojil a upadl v tichý spánek. Zadik probděl noc v největším rozčilení.

„Jak?" pravil, "král se zbláznil a je zabit! musím ho věru oplakat. Říše rozervána a tento zloděj šťastným! Ó štěstí! o osude! Lupič je šťastným a nejkrásnější výtvor přírody zhynul snad spůsobem hrozným anebo nachází se v stavu horším než je smrt. O Astarto čím jste se stala?" Jak byl den, ptal se všech, které v zámku potkával, avšak každý měl měl co dělati, a nikdo neodpovídal. V noci zdařil se výborně lov a teď dělili se o kořist. Vše, čeho v tom zmatku mohl dosáhnouti, bylo povolení k odchodu. Bez odkladu odešel, pohroužen více než kdy jindy v bolné upomínky.

Po celou cestu byl rozčilen a pobouřen a myslí jeho zaujata nešťastnou královnou Astartou, svým věrným Kadorem, šťastným loupežníkem Arbogadem, svěhlavou ženou, kterou chytili Babylonci na hranicích Egyptských, a všemi nehodami, které zakusil.

XVII.

Rybář.

Několik mil se vzdálil od hradu Arbogadova procházel se na břehu malé říčky a neustále oplakával osud svůj, považovav se za vzor všech nešťastníků. Tu spatřil rybáře na pobřeží ležícího, jenž rukou třesoucí držel sůňru své udice, ale nedbal o ni, oči maje k nebi obrácené.

„Zajisté ze všech lidí nejnešťastnější jsem já" pravil rybář. „Dle výroku všech měl jsem nejrozsáhlejší obchod v sýru smetanovém v Babylonu a přišel na mizinu.

Měl jsem nejkrásnější ženu, jakou kdo vůbec míti může; byl jsem od ní zrazen. Zbýval mi ještě chatrný domek a ten viděl jsem vydrancovaný a zbořený. Nalezl jsem útulku v chatrči, udíce je jediným prameněm mé obživy a nemohu ani rybu chytiti. O má šňůro! již vícekráte nebudu tě házet do vody, skočím tam sám." Při těchto slovech vzpřímil se a tvářil jako člověk, který hodlá se utopiti.

„Hle!" zvolal Zadik, "jsou i jiní nešťastní jako já!" Myšlénka ta a úmysl zachovati život rybářův vznikly tímtéž okamžením. Běžel k němu, zadržel ho, vyptával se laskavě a těšil ho. Tvrdí se, že cítíme se méně nešťastnými když nejsme sami, ale dle Zoroastra není příčinou zlomyslnost, nýbrž děje se tak z nutnosti; ineť nešťastník k druhu svému jako k bližnímu. Když by šťastný člověk v takém případu se radoval, bylo by to urážkou, ale dva nešťastníci jako dva stromky slabé vzájemně podporují se, aby odolali bouři.

„Proč podáváte se svému neštěstí?" pravil Zadik ku rybáři.

„Poněvadž nikde nevidím nižádné spásy. Byl jsem nejrozhlášenější z celé obce Derlbacké blíže Babylonu a vyráběl pomocí mé ženy nejlepší smetanový sýr v celé říši. Královna Astarta a slavný ministr Zadik velice si ho libovali. Dodal jsem domům jejich šest set sýrů. Jednoho dne šel jsem do města pro peníze a zvěděl, že královna a Zadik zmizeli. Běžím k panu Zadikovi, jehož jsem ostatně jak živ neviděl, a nalezám pouze sluhy velikého desterhamu, kteří k rozkazu králové drancovali dům jeho podlé zákona v úplném pořádku. Běžel jsem do kuchyně královniny. Jedni z dozorců vypravovali mi, že královna zemřela, jiní, že je uvězněná, jiní opět, že prchla, avšak všickni ujišťovali, že nikterak nedostanu zaplacené své sýry. Odebral jsem se s svou ženou k panu Orkanovi, který rovněž byl mým odbíratelem, a prosili jsme o jeho protekci (přízeň), jsouce v nemilosti. Mé ženě dostalo se jí, mně ale nikoliv. Bylať bělejší než sýry smetanové, kterými počalo mé neštěstí, lesk nachu tyrského nebyl živější růží, bělost její tváří oživujících. Orkan z té příčiny jí podržel a mne z domu vyhnal. Ve svém zoufalství poslal jsem jí psaní. Pravila poslovi: „Ah! ano! znám toho člověka, co mi psal, slyšela jsem o něm, praví se, že umí dělati výtečné sýry smetanové, nechť mne jich pošle, zaplatí se!" Ve svém neštěstí chtěl jsem se obrátiti k soudu. Zbývale mi ještě šest uncií zlata. Dvě musel jsem dáti za poradu, dvě zástupci, který se mé záležitosti ujmul, dvě tajemníkovi prvního soudce. Když jsem vše učinil, ještě process ani nezapočal, ač jsem vydal více peněz než zač sýry i má žena stály. Navrátil jsem se do své dědiny, abych prodal dům a dostal svou ženu. Dům stál za 60 uncií zlata; avšak vidělo se, že jsem schudnul a prodati musím. První, jemuž jsem ho nabízel, dával 30 uncií, druhý 20, třetí 10. Byl bych již prodal, tak jsem byl zaslepen. Tu vpadli princ Hyrkánský do Babylonska, spustošil vše na své cestě; dům můj byl vydrancován a pak spálen. Ztrativ své peníze, ženu a dům svůj, uchýlil jsem se do té zemi, kde mne nalezáte a snažil se nalézti výživy rybařením. Ryby tropí se mnou žerty jako lidi, nemohu nic chytit, mru hlady a bez vás, důstojný utěšiteli, byl bych se utopil." Rybář nebyl s vypravotak rychle o konec, poněvadž Zadik pohnutlivě tázal se:

„Jak? vy nevíte nic o osudu královny Astarty?"

„Nic, milý pane" odpověděl rybář. „Je mi toliko známo, že Zadik a královna nezaplatili mně mé sýry smetanové, že jsem přišel o svou ženu a nyní se nalezám v zoufalství."

„Domnívám se" pravil Zadik, „že nepřijdete o všecky své peníze. Slyšel jsem, že Zadik je rozšafný muž a vrátí-li se do Babylonu, jak doufám, dá vám více než dluhuje. Co se ale vaší ženy dotýče, která poctivou není, radil bych, aby jste ss nepachtil. Důvěřujte mi, jděte do Babylonu, já tam budu dříve, mámť koně a vy přijdete pěšky. Obraťte se ku vznešenému Kadorovi, řekněte mu, že jste potkal jeho přítele; očekávejte mne u něho, jděte, může býti, že nebudete vždy tak nešťastným. O mocný Orosmade!" pokračoval, "mnou poskytnul jsi útěchy tomu člověku, kdo as bude mým utěšitelem!"

Při těchto slovech dal polovic peněz, které vezl z Arabie rybáři, jenž zmaten a v udivení líbal nohy přítele Kadorova, řka: „Vy jste mým andělem andělem strážcem!"

Zadik mezi tím neustále ptal se na zprávy, prolévaje slze.

„Jak?" zvolal rybář, "vy snad též by jste byl nešťastným, ač činíte dobro!"

„Stokráte nešťastnější než ty" odpověděl Zadik.

„Jak by to ale mohlo býti" tázal se ten dobrák, "by kdo dává byl více k politování než kdo dostává!"

„Příčinou toho je, že neštěstí tvé pochází z nouze, já ale jsem nešťastným srdcem svým."

"Nějaký Orkán snad vzal vám vaši ženu?" pravil rybář.

Při těchto slovech vzpomenul sobě Zadik na všecky nehody ho stihnuvší, prošel v duchu seznam svých neštěstí, počínaje žubkou královninou až do příchodu ku loupežníku Arbogadovi. „Ah!" pravil k rybáři. „Orkan zasluhuje trestu, avšak takým lidem obyčejně právě osud přeje. Budiž již jakkoliv, jdi k panu Kadorovi a očekávej mne."

Rozešli se. Rybář ubíral se svou cestou, děkovav osudu, Zadik spěchal i lál neustále svému.

(Pokračování.)

West's

Vegetable

LIVER PILLS.

Rhei Pulv. Extract Taraxaci
Jalapae Pulv. Gentian.
Podophyllin. Ol Anisi.
Leptandrin. Ol Menth Pip.

Jistý lék proti

neduhu jater, zácpě, špatnému trávení a bolesti hlavy.

Cukrované. — 30 pilulek ve škatulce 25c. Prodává každý lékárník

Zákon novinářský.

2) Poručitelé jsou povinni písemně oznámiti to vydavateleovi, neodtrže-li předplatitel list jemu zasílaný.

3) Každý, kdo zastavuje další posílání listu, ovšem při tom ihned zaplatiti, je-li on dlužen, jinak vydavatel má právo, pokračovati v zasílání, až dostane zaplaceno.

4) Soudní dvory uznávají každého, kdo by se zdráhal list odpůsobovaný z pošt posílaný z polity odbírati, dopisovati aneb odebírovati se z místa a neoznámiti to, na předvolávku první třídy.

5) Kdo odebírá 1ní čísla listu z polity, jest povinován za předplatitele a jest povinen s platiti

SIOUX CITY & PACIFIC

-a-

ST. PAUL & SIOUX CITY

dráhy.

O 100 mil kratší cesta do St. Paul, Minneapolis, Duluth neb Bismark,

z nejdůležitější cesta do Sioux City a ku všem stanicím v sev. Iowa, Minnesota a Dakota.

VOZY SE NEMĚNÍ!

Vozy elegantní vozy a spací vozy, majetek společnosti a ni spravované bez změny vozů mezy

OMAHA a ST. PAUL.

Expresní vyjedí z nádraží U. P. v Omaha denně mimo n-dělí o 3:15 odp. a bez přestávky ve 4:20 odp., dojede do Sioux City o 9 odp. ve St. Paul o 11. dop., tedy za 19 hodin, což činí

DESET HOD. MENŠÍ NEŽ JINÉ DRÁHY;

Nazpět jede ze St. Paul o 6. h. odp., dojede do Sioux City od. odp. a do Omaha v 10 hodinách ráno.

Poštovní vlak do Sioux City a Yankton vyjíždí z Omaha denně (vyjma neděle) o 5. hod. a z Council Bluffs o 6:30 v., dojede do Sioux City o 11:30 v., do Yankton o 5 odp.

L. BURNETT, Sup., Missouri Valley.
F. C. HILLS, Gen'l Ticket Agt., Sioux City.
GEO. W. GRATTON, Agent, Omaha.

CENTRAL R. R. of IOWA

Ve spojení s linií I. zapadlinní a vychodními tratěmi

nevyrovnatelné spojení

mezi

OMAHA A ST. PAUL

a jinými

stanicemi v Minnesota.

Cestující po této dráze vyhýbějíce se Omaha odpadnou, nabodne spojení se

SAINT PAUL EXPRESS.

Vlaky noční vozovy, pouze

Pullmanovy pěkné spací vozy.

Lístky lze obdržeti na všech stanicích.

D. R. PUCKHENE, Gen'l Sup't.
A. RUSSELL, Gen'l Pass'r & Ticket Agt., v Marshalltown, Ioa.

1873

OMAHA and SAINT LOUIS

SHORT LINE.

Dráha

KANSAS CITY, SAINT JOSEPH a OMAHA.

Dráha tato jest nejlepší mezi Omahou a St. Louis. Vozy se nemění z Omahy do St. Louis a jen jednou ze St Louis do New Yorku.

Pullmanovy zpoko skvostné vozy jedou vždy s sebou.

Každý den jedí s osobními vlaky, a nabízejí se takto příležitosti v krátkosti dosíhti všech východních měst. Tikety až ze kvapji ze dráze Kansas City, St. Joseph a via Omaha a St. Louis. Lístky prodávají se na stanicích.

Geo L. Bradbury, General Agent.
Jos. Teahain, Passenger Agent.
J. F. Barnard, Gen'l Sup't, St Joseph, Missouri.

Chicago, Rock Island a Pacific dráha,

The Great Central Route

VELKÁ ÚSTŘEDNÍ CESTA

-z-

OMAHA DO CHICAGO A NA VÝCHOD,

Via Des Moines, Davenport and Rock Island.

Dráha tato jest opatřena skvostnými vozy denními a spacími, má výbornou trať, jedí rychle, lehce a pohodlně.

Dva vlaky zvláštní

jedí denně a spojují se:

V Des Moines s Des Moines Valley drahou do Oskaloosa, Ottumwa, Keokuk a St Louis.

V Grinnell s Ústřední drahou v Iowa, a pro velkera místa severně k St. Paul.

Ve Wilton Junction s South Western Branch pro Muscatine, Washington a místa jihu a jihozapadu.

V Davenport s Davenport a St Paul drahou pro stanice severně.

V Rock Island s Western Union drahou pro Freeport, Beloit, Racine, Milwaukee a s velkými stanicemi v severním Illinois a Wisconsin.

V Rock Island s Rockford, Rock Island & St. Louis drahou pro St. Louis a veškeré stanice jihu.

V Rock Island a Peoria a Rock Island drahou pro Peoria a stanice východní.

V Bureau Junction s větví pro Henry, Lacon, Chillicothe a Peoria.

V La Salle s Illinoisskou ústřední drahou pr sever a jih.

A v Chicago s velkerými drahami na východ a západ, a sever a jih.

Lístky vezkrz k dostání ve všech vých. městech po

této dráze, a vyvětlení vždyky se podá na stoutcích všech.

Zavazadla se ukují do všech hlavnějších východních měst.

A. M. Smith, Gen'l Pass'r Agent, Chicago.
H. Riddle, Gen'l Sup't, Chicago.
M. W. Clair, Travelling Agent, Omaha.
S. S. Stevens, Gen'l Western Agt., Omaha.
T. A. Entrikin, Agent, Omaha.

Na prodej!

KOVÁŘSKÁ DÍLNA ve WILBER, SALINE Co., jest na prodej aneb k pronajmutí.

Dílna ta nalezá se v městě Wilber na hlavní ulici, nedaleko mlýna a železné dráhy, jest při ní obydlí a dva loty. 41